

VEČSTRANSKI SPORAZUM
MED EVROPSKO SKUPNOSTJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI,
REPUBLIKO ALBANIJO, REPUBLIKO BOLGARIJO,
BOSNO IN HERCEGOVINO, REPUBLIKO HRVAŠKO,
REPUBLIKO ISLANDIJO,
NEKDANJO JUGOSLOVANSKO REPUBLIKO MAKEDONIJO,
KRALJEVINO NORVEŠKO, ROMUNIJO,
SRBIJO IN ČRNO GORO
IN ZAČASNO UPRAVO MISIJE ZDRUŽENIH NARODOV NA KOSOVU¹
O VZPOSTAVITVI
SKUPNEGA EVROPSKEGA ZRAČNEGA PROSTORA

¹ V skladu z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1244 z dne 10. junija 1999.
ECAA/sl 1

KRALJEVINA BELGIJA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANIJA,

FRANCOSKA REPUBLIKA,

IRSKA,

ITALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPER,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

REPUBLIKA MADŽARSKA,

MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AVSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAŠKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

ZDRUŽENO KRALJESTVO VELIKE BRITANIJE IN SEVERNE IRSKE,

v nadaljnjem besedilu "države članice ES", in

EVROPSKA SKUPNOST, v nadaljnjem besedilu "Skupnost" ali "Evropska skupnost", in

REPUBLIKA ALBANIJA,

REPUBLIKA BOLGARIJA,

BOSNA IN HERCEGOVINA,

REPUBLIKA HRVAŠKA,

REPUBLIKA ISLANDIJA,

NEKDANJA JUGOSLOVANSKA REPUBLIKA MAKEDONIJA,

KRALJEVINA NORVEŠKA,

ROMUNIJA,

SRBIJA IN ČRNA GORA,

in

ZAČASNA UPRAVA MISIJE ZDRUŽENIH NARODOV NA KOSOVU,

skupaj v nadaljnjem besedilu "pogodbenice",

SO SE –

OB PRIZNAVANJU, da ima mednarodno civilno letalstvo povezovalno naravo, in v želji vzpostaviti skupni evropski zračni prostor (ECAA) na podlagi vzajemnega dostopa pogodbenic na trge zračnega prevoza in svobode ustanavljanja, z enakimi pogoji konkurence in spoštovanjem istih pravil - vključno na področju varnosti, varovanja, vodenja zračnega prometa, socialnega usklajevanja in okolja;

KER bi bilo treba pravila o ECAA uporabljati na večstranski podlagi znotraj ECAA in bi bilo zato treba v zvezi s tem opredeliti posebna pravila;

OB STRINJANJU, da je primerno utemeljiti pravila ECAA na zadevni zakonodaji, veljavni v Evropski skupnosti, kot je navedena v Prilogi I k temu sporazumu, brez poseganja v pravila, ki jih vsebuje Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti;

OB PRIZNAVANJU, da popolna usklajenost s pravili ECAA daje pogodbenicam pravico uporabiti ugodnosti ECAA, vključno z dostopom na trg;

OB UPOŠTEVANJU, da skladnosti s pravili ECAA, vključno s popolnim dostopom na trg, ni mogoče doseči v enem koraku, ampak s prehodom, ki ga olajšajo posebne ureditve z omejenim trajanjem;

OB POU DARJANJU, da morajo pravila o dostopu letalskih prevoznikov na trg, ob upoštevanju prehodnih ureditev, če je to potrebno, izključiti omejitve frekvenc, zmogljivosti, zračnih poti, vrste zrakoplova ali podobne omejitve v okviru dvostranskih sporazumov ali dogovorov o zračnem prevozu in da se od letalskih prevoznikov ne bi smelo zahtevati, da kot pogoj za dostop na trg sklenejo komercialne pogodbe ali podobne dogovore;

OB POU DARJANJU, da bi bilo treba letalske prevoznike obravnavati brez diskriminacije glede njihovega dostopa do infrastrukture zračnega prometa, zlasti kadar je ta infrastruktura omejena;

OB UPOŠTEVANJU, da pridružitveni sporazumi med Evropskimi skupnostmi in njenimi državami članicami ter nekaterimi drugimi pogodbenicami zaradi zagotavljanja usklajenega razvoja in postopne liberalizacije prevoza med pogodbenicami, v skladu z njihovimi tržnimi potrebami načelno predvidevajo ureditev, da naj bi se pogoji vzajemnega dostopa na trg zračnega prometa uredili s posebnimi sporazumi;

OB UPOŠTEVANJU želje vsake pridružene stranke, da svoje predpise o zračnem prometu in z njim povezanimi zadevami uskladi s predpisi Evropske skupnosti, vključno s prihodnjim zakonodajnim razvojem v okviru Skupnosti;

OB PRIZNAVANJU pomena tehnične pomoči s tega vidika;

OB PRIZNAVANJU, da mora odnose med Skupnostjo in državami članicami ES ter Norveško in Islandijo še naprej urejati Sporazum o evropskem gospodarskem prostoru;

V ŽELJI omogočiti poznejšo širitev skupnega evropskega zračnega prostora;

OB SKLICEVANJU na pogajanja med Evropsko skupnostjo in pridruženimi strankami za sklenitev sporazumov o nekaterih vidikih storitev zračnega prevoza, ki bodo dvostranske sporazume o storitvah zračnega prevoza med državami članicami Evropske skupnosti in pridruženimi strankami uskladili s pravom Evropske skupnosti –

DOGOVORILE O NASLEDNJEM:

CILJI IN NAČELA

ČLEN 1

1. Cilj tega sporazuma je oblikovati skupni evropski zračni prostor, v nadaljnjem besedilu ECAA. ECAA temelji na prostem dostopu na trg, svobodi ustanavljanja, enakih pogojih konkurence in skupnih pravilih - vključno na področjih varnosti, varovanja, vodenja zračnega prometa, socialnih zadev in okolja. V ta namen ta sporazum določa pravila, ki se med pogodbenicami uporabljajo pod v nadaljevanju določenimi pogoji. Ta pravila vključujejo določbe zakonodaje, navedene v Prilogi I.
2. Določbe tega sporazuma se uporabljajo, če zadevajo zračni promet ali z njim povezano zadevo, omenjeno v Prilogi I.
3. Ta sporazum sestavljajo členi, ki določajo splošno delovanje ECAA, v nadaljnjem besedilu "glavni sporazum", priloge, od katerih Priloga I vsebuje zakonodajo Evropske skupnosti, ki se med pogodbenicami uporablja v okviru glavnega sporazuma, in protokoli, od katerih najmanj eden za vsako pridruženo stranko vzpostavlja prehodne ureditve, ki se zanjo uporabljajo.

ČLEN 2

1. V tem sporazumu:
 - (a) izraz „Sporazum“ pomeni glavni sporazum, priloge k Sporazumu, akte, navedene v Prilogi I, in protokole Sporazuma;
 - (b) izraz „pridružena stranka“ pomeni Republiko Albanijo, Republiko Bolgarijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Hrvaško, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Romunijo, Srbijo in Črno goro ali katero koli drugo državo ali subjekt, ki postane stranka tega sporazuma v skladu s členom 32;
 - (c) "dodatna pridružena stranka" oziroma UNMIK pomeni Začasno upravo misije Združenih narodov na Kosovu v skladu z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1244 z dne 10. junija 1999;
 - (d) izraz "pogodbenica" pomeni v zvezi s Skupnostjo in državami članicami ES, Skupnost in države članice ES ali Skupnost ali države članice ES. Vsakokratni pomen, ki se v posameznem primeru pripiše temu izrazu, se ugotovi iz ustreznih določb tega sporazuma in iz pristojnosti Skupnosti oziroma držav članic ES, kakršne izhajajo iz Pogodbe ES;

- (e) izraz „partner ECAA“ pomeni pridruženo stranko, Norveško ali Islandijo;
- (f) izraz „Pogodba ES“ pomeni Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti;
- (g) izraz „Sporazum EGP“ pomeni Sporazum o evropskem gospodarskem prostoru ter protokole in priloge k Sporazumu, ki je bil podpisan 2. maja 1992 in katerega pogodbenice so Evropska skupnost, njene države članice, Islandija, Lihtenštajn in Norveška;
- (h) izraz „pridružitveni sporazum“ pomeni vsak sporazum, ki vzpostavlja pridružitve med Evropsko skupnostjo ali med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter zadevno pridruženo stranko na drugi strani;
- (i) izraz „letalski prevoznik ECAA“ pomeni letalskega prevoznika, ki ima licenco, kakor določa ta sporazum, in sicer v skladu z določbami ustreznih aktov iz Priloge I;
- (j) izraz „pristojni organ za civilno letalstvo“ pomeni vladno agencijo ali drug subjekt, ki izvaja zakonsko pravico, da ugotavlja skladnost, certificira in nadzira uporabo ali prodajo izdelkov ali storitev ali licenc v okviru jurisdikcije pogodbenice, in lahko sprejema izvršilne ukrepe za zagotovitev, da izdelki ali storitve, trženi v okviru njegove jurisdikcije, izpolnjujejo zakonske zahteve;

- (k) izraz „Konvencija“ pomeni Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu, na voljo za podpis v Čikagu 7. decembra 1944, ter spremembe in priloge h Konvenciji;
 - (l) izraz „SESAR“ pomeni tehnično izvajanje enotnega evropskega neba, ki predvideva usklajene in sinhronizirane raziskave, razvoj ter postavitve novih generacij sistemov ATM;
 - (m) izraz „glavni načrt ATM“ (glavni načrt za upravljanje zračnega prometa) pomeni izhodišče za SESAR;
 - (n) izraz „država članica ES“ pomeni državo članico Evropske skupnosti.
2. Uporaba izrazov „država“, „nacionalen“, „državljeni“ ali „ozemlje“ ne posega v položaj pogodbenic po mednarodnem pravu.

ČLEN 3

Določbe aktov, ki se uporabljajo in so navedene ali vsebovane v Prilogi I, ter prilagojene v skladu s Prilogo II, ali določbe iz sklepov Skupnega odbora so za pogodbenice zavezujoče in so ali postanejo del njihovega notranjega pravnega reda, in sicer:

- (a) akt, ki ustreza uredbi Evropske skupnosti, postane del notranjega pravnega reda pogodbenic;
- (b) akt, ki ustreza direktivi Evropske skupnosti, prepušča organom pogodbenic, da izberejo obliko in način njegove izvedbe.

ČLEN 4

Pogodbenice sprejmejo vse ustrezne splošne in posebne ukrepe, s katerimi zagotovijo izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz tega sporazuma, in se vzdržijo vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje njegovih ciljev.

ČLEN 5

Določbe tega sporazuma ne vplivajo na odnose med pogodbenicami Sporazuma EGP.

NEDISKRIMINACIJA

ČLEN 6

V okviru področja uporabe tega sporazuma in brez poseganja v njegove posebne določbe, je prepovedana vsakršna diskriminacija glede na državljanstvo.

PRAVICA DO USTANAVLJANJA

ČLEN 7

V okviru področja uporabe in pogojev tega sporazuma ter brez poseganja v določbe ustreznih aktov, navedenih v Prilogi I, ni nobenih omejitev pravice državljanov držav članic ES ali partnerjev ECAA do ustanavljanja na ozemlju katere koli od njih. Pravica do ustanavljanja zajema pravico začeti in opravljati dejavnosti kot samozaposlena oseba ter pravico do ustanovitve in vodenja podjetij, zlasti družb ali podjetij pod pogoji, ki jih za svoje državljane določa zakonodaja države, v kateri se taka ustanovitev izvede. To se uporablja tudi pri ustanavljanju agencij, podružnic ali hčerinskih družb s strani državljanov katere koli države članice ES ali partnerja ECAA s sedežem na ozemlju katere koli od njih.

ČLEN 8

1. V okviru področja uporabe tega sporazuma in brez poseganja v določbe ustreznih aktov, navedenih v Prilogi I, se družbe ali podjetja, ustanovljena ali organizirana v skladu s pravom ene od držav članic ES ali enega od partnerjev ECAA, ki imajo glavni kraj poslovanja v ECAA, obravnavajo enako kakor fizične osebe, ki so državljani držav članic ES ali partnerjev ECAA.
2. Izraz „družbe ali podjetja“ pomeni družbe ali podjetja, ustanovljena po civilnem ali gospodarskem pravu, vključno z zadrugami, in druge pravne osebe javnega ali zasebnega prava, razen tistih, ki so neprofitne.

ČLEN 9

1. Določbe členov 7 in 8 se ne uporabljajo za dejavnosti, ki so na ozemlju katere koli pogodbenice povezane, četudi občasno, z izvajanjem javne oblasti.
2. Določbe členov 7 in 8 ter ukrepi, sprejeti v skladu z njimi, ne posegajo v uporabo določb zakonov ali drugih predpisov, ki predvidevajo posebno obravnavo tujih državljanov zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja.

ČLEN 10

1. Brez poseganja v ugodnejše določbe obstoječih sporazumov in v okviru področja uporabe tega sporazuma pogodbenice odpravijo količinske omejitve in ukrepe z enakim učinkom za prenos opreme, dobave, rezervnih delov in drugih naprav, če jih letalski prevoznik ECAA potrebuje za nadaljnje izvajanje storitev zračnih prevozov pod pogoji, predvidenimi v tem sporazumu.
2. Obveznost iz odstavka 1 pogodbenicam ne preprečuje prepovedati ali omejiti takega prenosa, če je to upravičeno zaradi javnega reda ali javne varnosti, varovanja življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin ali varstva industrijske, intelektualne in poslovne lastnine. Take prepovedi ali omejitve pa ne smejo biti sredstvo za samovoljno diskriminacijo ali prikrito omejevanje trgovine med pogodbenicami.

VARNOST V LETALSTVU

ČLEN 11

1. Pogodbenice vzpostavijo ustrezne načine, ki zagotavljajo, da je zrakoplov, ki je registriran v eni pogodbenici, ko pristaja na letališčih v drugi pogodbenici, skladen z mednarodnimi varnostnimi standardi, določenimi na podlagi Konvencije, in da pooblaščen predstavniki te druge pogodbenice pregledajo zrakoplov na ploščadi, na krovu in okrog njega, da preverijo veljavnost dokumentov zrakoplova in osebja ter vidno stanje zrakoplova in njegove opreme.
2. Pogodbenica lahko kadar koli zahteva posvetovanje o varnostnih standardih, ki jih vzdržuje druga pogodbenica na področjih, ki niso zajeta v aktih, navedenih v Prilogi I.
3. Nobene določbe tega sporazuma ni mogoče razlagati na način, ki bi omejeval pristojnosti pristojnega organa za civilno letalstvo, da sprejme vse ustrezne in takojšnje ukrepe, če ugotovi, da izdelek ali storitev morebiti:
 - (i) ne izpolnjuje minimalnih standardov, ki so lahko določeni na podlagi Konvencije, ali

- (ii) povzročča resno zaskrbljenost – kar se ugotovi ob pregledu iz odstavka 1 – da zrakoplov ali njegove operacije ne ustrezajo minimalnim standardom, določenim na podlagi Konvencije, ali
- (iii) povzročča resno zaskrbljenost glede učinkovitega vzdrževanja in izvajanja minimalnih standardov, določenih na podlagi Konvencije.

4. Če pristojni organ za civilno letalstvo ukrepa v skladu z odstavkom 3, o tem nemudoma obvesti pristojne organe za civilno letalstvo drugih pogodbenic in navede razloge za tako ukrepanje.

5. Če se ukrepi, sprejeti v skladu z odstavkom 4, ne prekličejo, čeprav razlogi za njihovo sprejetje ne obstajajo več, lahko pogodbenica predloži zadevo Skupnemu odboru.

6. Zadevna pogodbenica o vseh spremembah nacionalnega prava v zvezi s položajem pristojnega organa za civilno letalstvo uradno obvesti druge pogodbenice.

VAROVANJE V LETALSTVU

ČLEN 12

1. Da bi se civilno letalstvo zaščitilo pred dejanji nezakonitega vmešavanja, pogodbenice zagotovijo, da vsa letališča na njihovem ozemlju v skladu s Prilogo I uporabljajo skupne temeljne standarde in mehanizme spremljanja skladnosti pri varovanju v letalstvu iz navedene priloge.
2. Pogodbenice na zaprosilo ena drugi dajejo vso potrebno pomoč, da preprečijo nezakonit zaseg civilnega zrakoplova in druga dejanja nezakonitega vmešavanja zoper varnost takega zrakoplova, njegovih potnikov in posadke, letališč in navigacijske opreme, ter katero koli nevarnost za varovanje civilnega letalstva.
3. Ob incidentu ali nevarnosti incidenta nezakonitega zasega civilnega zrakoplova ali drugih dejanj nezakonitega vmešavanja zoper varnost takšnega zrakoplova, njegovih potnikov in posadke, letališč ali navigacijske opreme pogodbenice ena drugi pomagajo z olajšanjem komunikacije in drugimi ustreznimi ukrepi, da se tak incident ali nevarnost incidenta hitro in varno konča.
4. Evropska komisija lahko opravi pregled v pridruženi stranki v skladu z ustrežno zakonodajo Evropske skupnosti, kakor je navedena v Prilogi I, in od nje lahko zahteva, da sodeluje pri pregledih Evropske komisije v drugih pogodbenicah.

UPRAVLJANJE ZRAČNEGA PROMETA

ČLEN 13

1. Pogodbenice sodelujejo na področju upravljanja zračnega prometa zaradi širitve enotnega evropskega neba na ECAA, da se povečajo sedanji varnostni standardi in celotna učinkovitost splošnih standardov zračnega prometa v Evropi, zato da se kar najbolj poveča zmogljivost in zmanjšajo zamude.
2. Zaradi lažje uporabe zakonodaje o enotnem evropskem nebu na svojih ozemljih:
 - pridružene stranke v okviru svojih pristojnosti čim prej sprejmejo ukrepe, ki so potrebni za prilagoditev njihovih institucionalnih struktur za upravljanje zračnega prometa enotnemu evropskemu nebu, zlasti z imenovanjem ali ustanovitvijo ustreznih nacionalnih nadzornih organov, ki morajo biti v svojem delovanju neodvisni od izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa;

- Evropska skupnost vključi pridružene stranke v vse operativne pobude na področjih navigacijskih služb zračnega prometa, zračnega prostora in interoperabilnosti, ki izhajajo iz enotnega evropskega neba, zlasti z zgodnjim prizadevanjem ustreznih pogodbenic za vzpostavitev funkcionalnih blokov zračnega prostora.
3. Evropska skupnost poskrbi, da so pridružene stranke v celoti vključene v razvoj glavnega načrta ATM v okviru programa Komisije SESAR.

KONKURENCA

ČLEN 14

1. Na področju uporabe tega sporazuma se uporabljajo določbe Priloge III. Če so pravila o konkurenci in državni pomoči vključena v druge sporazume med dvema ali več pogodbenicami, kakršni so pridružitveni sporazumi, se med temi pogodbenicami uporabljajo slednja pravila.
2. Členi 15, 16 in 17 se ne uporabljajo v zvezi z določbami Prilogi III.

IZVRŠEVANJE

ČLEN 15

1. Brez poseganja v odstavka 2 in 3 vsaka pogodbenica zagotovi, da je pravice, ki izhajajo iz tega sporazuma in zlasti iz aktov, navedenih v Prilogi I, mogoče uveljavljati pred nacionalnimi sodišči.
2. V primerih, ki lahko vplivajo na pridobitev dovoljenja za dejanski ali možni zračni prevoz v skladu s tem sporazumom, imajo institucije Evropske skupnosti pooblastila, opredeljena v skladu z določbami aktov, ki jih navaja ali vsebuje Priloga I.
3. Vsa vprašanja v zvezi z zakonitostjo odločitev, ki jih sprejmejo institucije Evropske skupnosti v skladu s tem sporazumom, zlasti v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I, so v izključni pristojnosti Sodišča Evropskih skupnosti (v nadaljnjem besedilu "Sodišče").

RAZLAGA

Člen 16

1. Če so določbe tega sporazuma in določbe aktov, navedenih v Prilogi I, po vsebini enake ustreznim pravilom iz Pogodbe ES in aktom, sprejetim na podlagi Pogodbe ES, se te določbe pri izvajanju in uporabi razlagajo v skladu z ustreznimi sodbami in odločitvami Sodišča in Evropske komisije, ki so bile izdane pred dnem podpisa tega sporazuma. Sodbe in odločitve, sprejete po dnevu podpisa tega sporazuma, se sporočijo drugim pogodbenicam. Na zahtevo ene od pogodbenic o učinkih takih poznejših sodb in odločitev odloči Skupni odbor v luči zagotavljanja pravilnega delovanja tega sporazuma. Obstoječe razlage se partnerjem ECAA sporočijo pred dnem podpisa tega sporazuma. Sklepi, ki jih sprejme Skupni odbor po tem postopku, so skladni s sodno prakso Sodišča.

2. Kadar se v postopku, ki teče pred sodiščem partnerja ECAA, pojavi vprašanje razlage tega sporazuma, določb aktov, navedenih v Prilogi I, ali aktov, sprejetih na njihovi podlagi, ki so po vsebini enaki ustreznim pravilom iz Pogodbe ES in aktom, sprejetim na podlagi Pogodbe ES, to sodišče, če meni, da je to potrebno za izrek sodbe in v skladu s Prilogo IV, zaprosi Sodišče, da odloči o vprašanju. Partner ECAA lahko v skladu s Prilogo IV odloči, koliko ter v skladu s katerimi pogoji in načini njegova sodišča uporabljajo to določbo. O taki odločitvi se uradno obvesti depozitarja in Sodišče. Depozitar obvesti druge pogodbenice.

3. Če se v skladu z odstavkom 2 sodišče pogodbenice, zoper odločitve katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, ne more obrniti na Sodišče, zadevna pogodbenica vse sodbe takšnega sodišča posreduje Skupnemu odboru, ki ukrepa tako, da ohrani enotno razlago tega sporazuma. Če Skupnemu odboru v dveh mesecih po tem, ko mu je bila predloženo v obravnavo odstopanje med sodno prakso Sodišča in sodbo sodišča pogodbenice, ne uspe ohraniti enotne razlage tega sporazuma, se lahko uporabijo postopki, določeni v členu 20.

NOVA ZAKONODAJA

ČLEN 17

1. Ta sporazum ne posega v pravico vsake pogodbenice, da ob upoštevanju načela nediskriminacije in določb tega člena ter člena 18(4) enostransko sprejmejo novo ali spremenijo obstoječo zakonodajo na področju zračnega prevoza ali na povezanem področju, omenjenem v Prilogi I. Pridružene stranke take zakonodaje ne sprejmejo, če ni v skladu s tem sporazumom.
2. Pogodbenica nemudoma, najpozneje pa v enem mesecu po sprejetju nove zakonodaje ali njene spremembe, prek Skupnega odbora o tem obvesti druge pogodbenice. Skupni odbor na zahtevo pogodbenice v dveh mesecih izvede izmenjavo mnenj o posledicah take nove zakonodaje ali njene spremembe za pravilno delovanje tega sporazuma.
3. Skupni odbor:
 - (a) sprejme sklep o spremembi Priloge I, s katerim se vanjo po potrebi in na podlagi vzajemnosti vključi zadevna nova zakonodaja ali njena sprememba; ali

- (b) sprejme sklep, s katerim potrdi, da se zadevna nova zakonodaja ali njena sprememba šteje kot skladna s tem sporazumom; ali
- (c) sprejme kakršen koli drug ukrep za zagotovitev pravilnega delovanja tega sporazuma.

4. Glede zakonodaje, ki je bila sprejeta med podpisom tega sporazuma in začetkom njegove veljavnosti in o kateri so bile druge pogodbenice obveščene, se za datum predložitve šteje datum prejema informacij. Skupni odbor ne more odločiti prej kakor v šestdesetih dneh od začetka veljavnosti tega sporazuma.

SKUPNI ODBOR

ČLEN 18

1. Ustanovi se Skupni odbor, ki je odgovoren za upravljanje tega sporazuma in njegovo pravilno izvajanje, brez poseganja v člen 15(2) in (3) ter člena 21 in 22. V ta namen daje priporočila in odloča v primerih, predvidenih v tem sporazumu. Pogodbenice izvajajo sklepe Skupnega odbora v skladu z lastnimi pravili.
2. Skupni odbor sestavljajo predstavniki pogodbenic.

3. Skupni odbor odloča soglasno. Vendar lahko za določene posebne zadeve predvidi postopek glasovanja z večino.
4. Za pravilno izvrševanje tega sporazuma pogodbenice med drugim izmenjujejo informacije o novi zakonodaji in odločitvah, ki zadevajo ta sporazum, in se na zahtevo katere koli pogodbenice posvetujejo v okviru Skupnega odbora, in sicer tudi o socialnih vprašanjih.
5. Skupni odbor sprejme svoj poslovnik.
6. Skupnemu odboru v skladu z ureditvijo, ki se določi s poslovnikom, izmenično predsedujeta partner ECAA in Evropska skupnost.
7. Sestanke Skupnega odbora sklicuje predsednik vsaj enkrat na leto, da se pregleda splošno delovanje tega sporazuma in, če to zahtevajo posebne okoliščine, na zahtevo pogodbenice. Skupni odbor redno spremlja sodno prakso Sodišča. V ta namen Evropska skupnost pošilja partnerjem ECAA vse sodbe Sodišča, ki so pomembne za delovanje tega sporazuma. Skupni odbor za ohranitev enotnosti razlage tega sporazuma ukrepa v roku treh mesecev.

8. Skupni odbor lahko ustanovi delovne skupine, ki mu pomagajo pri izvajanju njegovih nalog.

ČLEN 19

1. Sklep Skupnega odbora je za pogodbenice zavezujoč. Če sklep Skupnega odbora vsebuje zahtevo, da pogodbenica sprejme ukrepe, navedena pogodbenica sprejme potrebne ukrepe in o tem obvesti Skupni odbor.
2. Sklepi Skupnega odbora se objavijo v uradnih listih Evropske unije in partnerjev ECAA. Pri vsakem sklepu se navede datum izvedbe v pogodbenicah in vse druge informacije, ki bi lahko bile pomembne za gospodarske subjekte.

REŠEVANJE SPOROV

ČLEN 20

1. Skupnost skupaj z državami članicami ES ali partner ECAA lahko sporno zadevo, ki se nanaša na uporabo ali razlago tega sporazuma, predloži Skupnemu odboru, razen če so v tem sporazumu določeni posebni postopki.

2. Če se spor predloži Skupnemu odboru v skladu z odstavkom 1, se nemudoma začne posvetovanje med strankami v sporu. Kadar Evropska skupnost ni stranka v sporu, lahko ena od strank v sporu povabi na posvetovanje predstavnika Skupnosti. Stranke v sporu lahko pripravijo predlog rešitve, ki ga nemudoma predložijo Skupnemu odboru. Odločitve, ki jih sprejme Skupni odbor po tem postopku upoštevajo sodno prakso Sodišča.
3. Če Skupni odbor v štirih mesecih od dne, ko mu je bila zadeva predložena, ne sprejme odločitve o rešitvi spora, lahko stranke v sporu predložijo spor Sodišču, ki odloči z dokončno in zavezujočo odločitvijo. Pogoji take obrnitve na Sodišče so določeni v Prilogi IV.
4. Če Skupni odbor v štirih mesecih ne odloči o zadevi, ki mu je bila predložena, lahko pogodbenice za obdobje, ki ni daljše od šestih mesecev, sprejmejo ustrezne zaščitne ukrepe v skladu s členoma 21 in 22. Po izteku tega obdobja lahko vsaka pogodbenica s takojšnjim učinkom odpove ta sporazum. Pogodbenica ne sprejme zaščitnih ukrepov o zadevi, ki je bila predložena Sodišču v skladu s tem sporazumom, razen v primerih, opredeljenih v členu 11(3), ali v skladu z mehanizmi, predvidenimi v posameznih aktih, navedenih v Prilogi I.

ZAŠČITNI UKREPI

ČLEN 21

Brez poseganja v člen 11(3) in v ocene varnosti in varovanja, omenjene v protokolih k temu sporazumu, so zaščitni ukrepi v obsegu in trajanju omejeni na tisto, kar je nujno potrebno za izboljšanje stanja. Prednost imajo ukrepi, ki kar najmanj ovirajo delovanje tega sporazuma.

ČLEN 22

1. Pogodbenica, ki razmišlja o sprejetju zaščitnih ukrepov, preko Skupnega odbora o svoji nameri uradno obvesti druge pogodbenice in zagotovi vse ustrezne informacije.
2. Pogodbenice nemudoma začnejo posvetovanje v Skupnem odboru, da bi našle za vse sprejemljivo rešitev.
3. Brez poseganja v člen 11(3) zadevna pogodbenica ne more sprejeti zaščitnih ukrepov pred potekom enega meseca od dneva uradnega obvestila v skladu z odstavkom 1 tega člena, razen če je bil postopek posvetovanja v skladu z odstavkom 2 tega člena zaključen pred potekom navedenega roka.

4. Zadevna pogodbenica o sprejetih ukrepih nemudoma uradno obvesti Skupni odbor in zagotovi vse ustrezne informacije.

RAZKRIVANJE INFORMACIJ

ČLEN 23

Predstavniki, zastopniki in strokovnjaki pogodbenic ter uradniki in drugi uslužbenci, ki delujejo po tem sporazumu, tudi po prenehanju opravljanja svojih nalog ne smejo razkrivati informacij, za katere velja obveznost varovanja poslovne tajnosti, zlasti informacij o podjetjih, njihovih poslovnih odnosih ali sestavi njihovih stroškov.

TRETJE DRŽAVE IN MEDNARODNE ORGANIZACIJE

ČLEN 24

1. Pogodbenice se posvetujejo v okviru Skupnega odbora na zahtevo katere koli pogodbenice v skladu s postopki, določenimi v členih 25 in 26:
 - (a) o vprašanjih zračnega prometa, ki se obravnavajo v mednarodnih organizacijah; in

- (b) o različnih vidikih možnega razvoja v odnosih med pogodbenicami in tretjimi državami na področju zračnega prometa, ter o delovanju pomembnih elementov iz dvostranskih ali večstranskih sporazumov, sklenjenih na tem področju.
2. Posvetovanje iz odstavka 1 se izvede v enem mesecu od zahteve ali, v nujnih primerih, takoj ko je mogoče.

ČLEN 25

1. Glavni cilji posvetovanj iz člena 24(1)(a) so:
- (a) skupaj ugotoviti, ali vprašanja povzročajo probleme skupnega interesa, in
 - (b) odvisno od narave takšnih problemov:
 - skupaj preučiti, ali je treba uskladiti delovanje pogodbenic v zadevnih mednarodnih organizacijah, ali
 - skupaj preučiti kateri koli drug ustrezen pristop.
2. Pogodbenice takoj, ko je mogoče, izmenjajo vse informacije, ki zadevajo cilje iz odstavka 1.

ČLEN 26

Glavni cilji posvetovanja iz člena 24(1)(b) so preučiti zadevna vprašanja in pretehtati pristop, ki bi bil lahko ustrezen.

Prehodne ureditve

ČLEN 27

1. Protokoli I do VIII vzpostavljajo prehodne ureditve in ustrezna obdobja, ki se uporabljajo med Evropsko skupnostjo in državami članicami ES na eni strani ter zadevno pridruženo stranko na drugi strani. Za odnose med Norveško ali Islandijo in pridruženo stranko se uporabljajo isti pogoji kot med Evropsko skupnostjo in državami članicami ES ter zadevno pridruženo stranko na drugi strani.
2. V prehodnih obdobjih iz odstavka 1 se ustrezni elementi ureditve zračnega prometa med dvema pridruženima strankama določijo na podlagi bolj omejevalnega izmed obeh protokolov, ki se nanašata na zadevni pridruženi stranki.
3. Postopen prehod vsake pridružene stranke k polni uporabi ECAA se ocenjuje. Ocenjevanje izvaja Evropska skupnost v sodelovanju z zadevno pridruženo stranko. Ko je slednja prepričana, da so izpolnjeni pogoji za zaključek prehodnega obdobja, določeni v ustreznem protokolu, obvesti Evropsko komisijo, da je treba izvesti ocenjevanje.

4. Če Evropska skupnost ugotovi, da so pogoji izpolnjeni, obvesti Skupni odbor in nato odloči, da zadevna pridružena stranka izpolnjuje pogoje za prehod v naslednje prehodno obdobje, oziroma za popolno vključitev v skupni evropski zračni prostor.
5. Če Evropska skupnost ugotovi, da pogoji niso izpolnjeni, o tem poroča Skupnemu odboru. Skupnost zadevni pridruženi stranki priporoči posebne izboljšave in določi rok, v katerem jih je mogoče razumno izvesti. Pred iztekom tega roka se opravi drugo in po potrebi tudi nadaljnja ocenjevanja, ali so bile priporočene izboljšave dejansko in zadovoljivo izvedene.

RAZMERJE DO DVOSTRANSKIH SPORAZUMOV
IN UREDITEV ZRAČNEGA PROMETA

ČLEN 28

1. Določbe tega sporazuma prevladajo nad drugimi ustreznimi določbami dvostranskih sporazumov in/ali ureditev o zračnem prometu, ki veljajo med pridruženimi strankami na eni strani in Evropsko skupnostjo, državo članico ES, Norveško ali Islandijo na drugi strani, pa tudi med pridruženimi strankami.

2. Ne glede na odstavek 1 se v prehodnih obdobjih iz člena 27 med strankami uporabljajo določbe o lastništvu, prometnih pravicah, zmogljivosti, frekvencah, vrsti ali spremembi zrakoplova, skupnih letih z izbranim partnerjem in oblikovanju cen v dvostranskem sporazumu ali ureditvi, ki velja med pridruženo stranko in Evropsko skupnostjo, državo članico ES, Norveško ali Islandijo ali med dvema pridruženima strankama, če je tak dvostranski sporazum in/ali ureditev bolj prilagodljiv glede svobode zadevnih letalskih prevoznikov kakor določbe protokola, ki se uporablja za zadevno pridruženo stranko.

3. Spor med pridruženo stranko in drugo pogodbenico glede vprašanja, ali so v luči popolne uporabe ECAA določbe protokola v zvezi z zadevno pridruženo stranko ali dvostranskih sporazumov in/ali ureditev bolj prilagodljive, se ureja v okviru mehanizma za reševanje sporov iz člena 20. Spori o razmerju med nasprotujočimi si protokoli se rešujejo na enak način.

ZAČETEK VELJAVNOSTI, PREGLED, PRENEHANJE VELJAVNOSTI IN DRUGE DOLOČBE

ČLEN 29

Začetek veljavnosti

1. Podpisnice ta sporazum ratificirajo ali odobrijo v skladu z lastnimi postopki. Listine o ratifikaciji ali odobritvi se deponirajo pri generalnem sekretariatu Sveta Evropske unije (depozitar), ki o tem uradno obvesti vse druge podpisnice in Mednarodno organizacijo civilnega letalstva.
2. Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca po dnevu ko Evropska skupnost in države članice ES ter vsaj ena pridružena stranka deponirajo listine o ratifikaciji ali odobritvi. Za vsako podpisnico, ki ratificira ali odobri ta sporazum po tem dnevu, začne sporazum veljati prvi dan drugega meseca po tem, ko ta podpisnica deponira svojo listino o ratifikaciji ali odobritvi.
3. Ne glede na odstavka 1 in 2 lahko Evropska skupnost in njene države članice ter vsaj ena pridružena stranka odločijo, da bodo med seboj v skladu z nacionalnim pravom začasno uporabljale ta sporazum od dne podpisa in o tem uradno obvestijo depozitarja, ki obvesti druge pogodbenice.

ČLEN 30

Pregled

Ta sporazum se pregleda na zahtevo katere koli pogodbenice in v vsakem primeru pet let po začetku njegove veljavnosti.

ČLEN 31

Prenehanje veljavnosti

1. Vsaka pogodbenica lahko ta sporazum odpove tako, da o tem uradno obvesti depozitarja, ki o odpovedi obvesti druge pogodbenice in Mednarodno organizacijo civilnega letalstva. Če ga odpovejo Evropska skupnost in države članice ES, preneha veljati eno leto po dnevu uradnega obvestila. Če ga odpove kakšna druga pogodbenica, preneha veljati samo za to pogodbenico eno leto po dnevu uradnega obvestila. Vendar pa se zračni prevoz, ki se opravlja na dan prenehanja veljavnosti sporazuma, lahko opravlja do konca sezone voznih redov Mednarodnega združenja letalskih prevoznikov (IATA), v kateri se nahaja dan prenehanja veljavnosti sporazuma.
2. Ob pristopu k Evropski uniji pridružena stranka avtomatično preneha biti pridružena stranka tega sporazuma in namesto tega postane država članica ES.

3. Ta sporazum preneha veljati ali se njegova uporaba za pridruženo stranko začasno odloži, če preneha veljati ali se začasno odloži uporaba ustreznega pridružitvenega sporazuma.

ČLEN 32

Širitev ECAA

Evropska skupnost lahko povabi k sodelovanju v ECAA katero koli državo ali subjekt, ki je pripravljen, da svoje pravo o zračnem prometu in s tem povezane zadeve uskladi s pravom Skupnosti, in s katerim je Evropska skupnost vzpostavila ali vzpostavlja okvir tesnega gospodarskega sodelovanja, kot je na primer pridružitveni sporazum. V ta namen pogodbenice ustrezno spremenijo ta sporazum.

ČLEN 33

Gibraltarsko letališče

1. Razume se, da uporaba tega sporazuma za gibraltarsko letališče ne posega v pravni položaj Kraljevine Španije in Združenega kraljestva glede spora o suverenosti nad ozemljem, na katerem je letališče.
2. Uporaba tega sporazuma za gibraltarsko letališče se odloži, dokler se ne začne izvajati dogovor med zunanjima ministroma Kraljevine Španije in Združenega kraljestva, ki je vključen v Skupno izjavo z dne 2. decembra 1987.

ČLEN 34

Jeziki

Ta sporazum je sestavljen v enem izvorniku v uradnih jezikih institucij Evropske unije in ostalih pogodbenic, poleg Evropske skupnosti in njenih držav članic, pri čemer so vsa besedila enako verodostojna.

V POTRDITEV TEGA so spodaj podpisani pooblaščenici, ki so bili v ta namen ustrezno pooblaščeni, podpisali ta sporazum.

PRILOGA I**PRAVILA, KI SE UPORABLJAJO ZA CIVILNO LETALSTVO**

„Določbe, ki se uporabljajo“ naslednjih aktov se uporabljajo v skladu z glavnim sporazumom in Prilogo II o horizontalnih prilagoditvah, če v tej prilogi ali Protokolih I do VIII ni določeno drugače. Če je potrebno, so v nadaljevanju določene posebne prilagoditve za vsak posamezni akt:

A. Dostop na trg in povezane zadeve

Št. 2407/92

Uredba Sveta (EGS) št. 2407/92 z dne 23. julija 1992 o licenciranju letalskih prevoznikov

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 18 in Priloga, razen sklicevanja v členu 13(3) na člen 266 (prej člen 169) Pogodbe ES

Št. 2408/92

Uredba Sveta (EGS) št. 2408/92 z dne 23. julija 1992 o dostopu letalskih prevoznikov Skupnosti do letalskih prog znotraj Skupnosti,

kakor je bila spremenjena ali prilagojena s:

- členom 29 Akta o pogojih pristopa Republike Avstrije, Republike Finske in Kraljevine Švedske;

- Sklepom Skupnega odbora EGP št. 7/94 z dne 21. marca 1994 o spremembah Protokola 47 in nekaterih prilog k Sporazumu EGP;
- členom 20 Akta o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Ciper, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike in prilagoditvah pogodb, na katerih temelji Evropska unija (v nadaljnjem besedilu "Akt o pristopu iz leta 2003").

Določbe, ki se uporabljajo: člani 1 do 15 in Priloge I, II in III

Št. 2409/92

Uredba Sveta (EGS) št. 2409/92 z dne 23. julija 1992 o prevozninah in tarifah za zračni prevoz

Določbe, ki se uporabljajo: člani 1 do 10

Št. 95/93

Uredba Sveta (EGS) št. 95/93 z dne 18. januarja 1993 o skupnih pravilih dodeljevanja slotov na letališčih Skupnosti,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 894/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. maja 2002 o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 95/93;
- Uredbo (ES) št. 1554/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. julija 2003 o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 95/93;
- Uredbo (ES) št. 793/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 95/93.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 12 in 14a(2)

V zvezi z uporabo člena 12(2) se izraz „Komisija“ razume kot „Skupni odbor“.

Št. 96/67

Direktiva Sveta 96/67/ES z dne 15. oktobra 1996 o dostopu do trga storitev zemeljske oskrbe na letališčih Skupnosti

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 25 in Priloga

V zvezi z uporabo člena 10 se izraz „države članice“ razume kot „države članice ES“.

V zvezi z uporabo člena 20(2) se izraz „Komisija“ razume kot „Skupni odbor“.

Št. 785/2004

Uredba (ES) št. 785/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila o zahtevah v zvezi z zavarovanjem za letalske prevoznike in operaterje

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 8 in 10(2)

B. Upravljanje zračnega prometa

Št. 549/2004

Uredba (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba (okvirna uredba)

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 4, 6 in 9 do 14

Št. 550/2004

Uredba (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (uredba o izvajanju služb)

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 19, Prilogi I in II

Št. 551/2004

Uredba (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (uredba o zračnem prostoru)

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 11

Št. 552/2004

Uredba (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (uredba o interoperabilnosti)

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 12, Priloge I do V

Št. 2096/2005

Uredba Komisije (ES) št. 2096/2005 z dne 20. decembra 2005 o skupnih zahtevah za izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 9, Priloge I do V

Št. 2150/2005

Uredba Komisije (ES) št. 2150/2005 z dne 23. decembra 2005 o določitvi skupnih pravil za prilagodljivo uporabo zračnega prostora

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 9, Priloga

C. Varnost v letalstvu

Št. 3922/91

Uredba Sveta (EGS) št. 3922/91 z dne 16. decembra 1991 o uskladitvi tehničnih predpisov in upravnih postopkov na področju civilnega letalstva,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 2176/96 z dne 13. novembra 1996, ki Uredbo Sveta (EGS) št. 3922/91 prilagaja znanstvenemu in tehničnemu napredku;
- Uredbo Komisije (ES) št. 1069/1999 z dne 25. maja 1999, ki Uredbo Sveta (EGS) št. 3922/91 prilagaja znanstvenemu in tehničnemu napredku;

- Uredbo Komisije (ES) št. 2871/2000 z dne 28. decembra 2000, ki Uredbo Sveta (EGS) št. 3922/91 o uskladitvi tehničnih predpisov in upravnih postopkov na področju civilnega letalstva prilagaja znanstvenemu in tehničnemu napredku;
- Uredbo (ES) št. 1592/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2002 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 10, 12 do 13 razen člena 4(1) in drugega stavka člena 8(2), Priloge I do III

V zvezi z uporabo člena 12 se izraz „države članice“ razume kot „države članice ES“.

Št. 94/56

Direktiva Sveta 94/56/ES z dne 21. novembra 1994 o določitvi temeljnih načel za vodenje preiskav nesreč in incidentov v civilnem letalstvu

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 12

V zvezi z uporabo členov 9 in 12 se izraz „Komisija“ razume kot „vse druge pogodbenice ECAA“.

Št. 1592/2002

Uredba (ES) št. 1592/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2002 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 1643/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. julija 2003 o spremembi Uredbe (ES) št. 1592/2002;
- Uredbo Komisije (ES) št. 1701/2003 z dne 24. septembra 2003 o prilagoditvi člena 6 Uredbe (ES) št. 1592/2002.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 57, Prilogi I in II

Št. 2003/42

Direktiva 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2003 o poročanju o dogodkih v civilnem letalstvu

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 11, Prilogi I in II

Št. 1702/2003

Uredba Komisije (ES) št. 1702/2003 z dne 24. septembra 2003 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 381/2005 z dne 7. marca 2005, ki spreminja Uredbo (ES) št. 1702/2003

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 4, Priloga. Prehodna obdobja iz te uredbe določi Skupni odbor.

Št. 2042/2003

Uredba Komisije (ES) št. 2042/2003 z dne 20. novembra 2003 o stalni plovnosti zrakoplovov in letalskih proizvodov, delov in naprav ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki se ukvarjajo s temi nalogami

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 6, Priloge I do IV

Št. 104/2004

Uredba Komisije (ES) št. 104/2004 z dne 22. januarja 2004 o predpisih glede organizacije in sestave Odbora za pritožbe Evropske agencije za varnost v letalstvu

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 7 in Priloga

Št. 488/2005

Uredba Komisije (ES) št. 488/2005 z dne 21. marca 2005 o taksah in dajatvah, ki jih obračunava Evropska agencija za varnost v letalstvu

Št. 2111/2005

Uredba (ES) št. 2111/2005 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2005 o vzpostavitvi seznama Skupnosti o letalskih prevoznikih, za katere velja prepoved opravljanja letov v Skupnosti, in informiranju potnikov v zračnem prometu o identiteti letalskega prevoznika, ki opravlja let, ter razveljavitvi člena 9 Direktive 2004/36/ES

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 13 in Priloga

D. Varovanje v letalstvu

Št. 2320/2002

Uredba (ES) št. 2320/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2002 o določitvi skupnih pravil na področju varnosti civilnega letalstva,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 849/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o spremembi Uredbe (ES) št. 2320/2002.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 12 in Priloga

Št. 622/2003

Uredba Komisije (ES) št. 622/2003 z dne 4. aprila 2003 o določitvi ukrepov za izvajanje skupnih osnovnih standardov za varnost letalstva,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 68/2004 z dne 15. januarja 2004 o spremembi Uredbe (ES) št. 622/2003;

- Uredbo Komisije (ES) št. 781/2005 z dne 24. maja 2005 o spremembi Uredbe (ES) št. 622/2003;
- Uredbo Komisije (ES) št. 857/2005 z dne 6. junija 2005 o spremembi Uredbe (ES) št. 622/2003;

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 5 in Priloga

Št. 1217/2003

Uredba Komisije (ES) št. 1217/2003 z dne 4. julija 2003 o določitvi skupnih zahtev za nacionalne programe obvladovanja kakovosti na področju varnosti civilnega letalstva

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 11, Prilogi I in II

Št. 1486/2003

Uredba Komisije (ES) št. 1486/2003 z dne 22. avgusta 2003 o določitvi postopkov za izvajanje inšpekcijskih pregledov Komisije na področju varnosti civilnega letalstva

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 16

Št. 1138/2004

Uredba Komisije (ES) št. 1138/2004 z dne 21. junija 2004 o uvedbi skupne opredelitve kritičnih delov varnostnih območij omejenega gibanja na letališčih

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 8

E. Okolje

Št. 89/629

Direktiva Sveta 89/629/EGS z dne 4. decembra 1989 o omejevanju hrupa civilnih podzvočnih reaktivnih letal

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 8

Št. 92/14

Direktiva Sveta 92/14/EGS z dne 2. marca 1992 o omejevanju uporabe letal, ki jo ureja del II poglavja 2 zvezka 1 Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, druga izdaja (1988),

kakor je bila spremenjena z:

- Direktivo Sveta 98/20/ES z dne 30. marca 1998 o spremembi Direktive 92/14/EGS;
- Direktivo Komisije 1999/28/ES z dne 21. aprila 1999 o spremembi Priloge k Direktivi Sveta 92/14/EGS;
- Uredbo Komisije (ES) št. 991/2001 z dne 21. maja 2001 o spremembi Priloge k Direktivi Sveta 92/14/EGS.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 11 in Priloga

Št. 2002/30

Direktiva 2002/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. marca 2002 o oblikovanju pravil in postopkov glede uvedbe s hrupom povezanih omejitev obratovanja na letališčih Skupnosti,

kakor je bila spremenjena ali prilagojena z Aktom o pristopu iz leta 2003.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 15, Prilogi I in II

Št. 2002/49

Direktiva 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 16, Priloge I do IV

F. Socialni vidiki

Št. 1989/391

Direktiva Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 16 in 18 do 19

Št. 2003/88

Direktiva 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 19, 21 do 24 in 26 do 29

Št. 2000/79

Direktiva Sveta 2000/79/ES z dne 27. novembra 2000 o Evropskem sporazumu o razporejanju delovnega časa mobilnih delavcev v civilnem letalstvu, ki so ga sklenili AEA (Združenje evropskih letalskih prevoznikov), ETF (Evropska federacija delavcev v prometu), ECA (Evropsko združenje pilotov), ERA (Evropsko združenje regionalnih letalskih prevoznikov) in IACA (Mednarodno združenje letalskih prevoznikov)

Določbe, ki se uporabljajo: člani 1 do 5

G. Varstvo potrošnikov

Št. 90/314

Direktiva Sveta 90/314/EGS z dne 13. junija 1990 o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih

Določbe, ki se uporabljajo: člani 1 do 10

Št. 92/59

Direktiva Sveta 92/59/EGS z dne 29. junija 1992 o splošni varnosti izdelkov

Določbe, ki se uporabljajo: člani 1 do 19

Št. 93/13

Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v pogodbah s potrošniki

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 10 in Priloga

V zvezi z uporabo člena 10 se izraz „Komisija“ razume kot „vse druge pogodbenice ECAA“.

Št. 95/46

Direktiva 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 34

Št. 2027/97

Uredba Sveta (ES) št. 2027/97 z dne 9. oktobra 1997 o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 889/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. maja 2002 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 2027/97.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 8

Št. 261/2004

Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 17

H. Druga zakonodaja

Št. 2299/1989

Uredba Sveta (EGS) št. 2299/1989 z dne 24. julija 1989 o uvedbi kodeksa poslovanja računalniških sistemov rezervacij,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Sveta (EGS) št. 3089/93 z dne 29. oktobra 1993 o spremembi Uredbe (EGS) št. 2299/89;
- Uredbo Sveta (ES) št. 323/1999 z dne 8. februarja 1999 o spremembi Uredbe (EGS) št. 2299/89.

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 22 in Priloga

Št. 91/670

Direktiva Sveta št. 91/670/EGS z dne 16. decembra 1991 o medsebojnem priznavanju licenc osebjem za opravljanje funkcij v civilnem letalstvu

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 8 in Priloga

Št. 3925/91

Uredba Sveta (EGS) št. 3925/91 z dne 19. decembra 1991 o odpravi nadzora in formalnosti za ročno in oddano prtljago na letih znotraj Skupnosti ter za prtljago, ki potuje po morju znotraj Skupnosti

Določbe, ki se uporabljajo: členi 1 do 5

Št. 437/2003

Uredba (ES) št. 437/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2003 o statističnih podatkih v zvezi z zračnim prevozom potnikov, tovora in pošte,

kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 1358/2003 z dne 31. julija 2003 o izvajanju in spremembi Uredbe (ES) št. 437/2003 Evropskega parlamenta in Sveta

Določbe, ki se uporabljajo: člani 1 do 11, Prilogi I in II

Št. 1358/2003

Uredba Komisije (ES) št. 1358/2003 z dne 31. julija 2003 o izvajanju Uredbe (ES) št. 437/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o statističnih podatkih v zvezi z zračnim prevozom potnikov, tovora in pošte ter o spremembi Prilog I in II k Uredbi

Določbe, ki se uporabljajo: člani 1 do 4, Priloge I do III

Št. 2003/96

Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije

Določbe, ki se uporabljajo: člen 14(1)(b) in (2)

PRILOGA II

Horizontalne prilagoditve in nekatera postopkovna pravila

Določbe aktov, navedenih v Prilogi I, se uporabljajo v skladu s Sporazumom in točkami 1 do 4 te priloge, če v Prilogi I ni določeno drugače. Posebne prilagoditve, ki so potrebne za posamezne akte, so določene v Prilogi I.

Ta sporazum se uporablja v skladu s postopkovnimi pravili, določenimi v točki 5 in 6 te priloge.

1. UVODNI DELI AKTOV

Preambule navedenih aktov niso prilagojene za namene tega sporazuma. V okviru tega sporazuma se upoštevajo, kolikor je potrebno za primerno razlago in uporabo določb, ki jih vsebujejo taki akti.

2. POSEBNA TERMINOLOGIJA AKTOV

Naslednji izrazi, uporabljeni v aktih, navedenih v Prilogi I, se razumejo kot:

- (a) izraz „Skupnost“ se razume kot „skupni evropski zračni prostor“;
- (b) izrazi „pravo Skupnosti“, „zakonodaja Skupnosti“, „instrumenti Skupnosti“ in „Pogodba ES“ se razumejo kot „Sporazum ECAA“;

- (c) izraz „letališče Skupnosti“ se razume kot „letališča v skupnem evropskem zračnem prostoru“;
- (d) izraz „Uradni list Evropskih skupnosti“ ali „Uradni list Evropske unije“ se razume kot „uradni listi pogodbenic“;
- (e) izraz „letalski prevoznik Skupnosti“ se razume kot „letalski prevoznik ECAA“.

3. SKLICEVANJA NA DRŽAVE ČLANICE

Če akti, navedeni v Prilogi I, vsebujejo sklicevanje na „državo(e) članico(e)“, se brez poseganja v točko 4 šteje, da to sklicevanje poleg držav članic ES vključuje tudi partnerje ECAA.

4. DOLOČBE O ODBORIH EVROPSKE SKUPNOSTI IN POSVETOVANJU S PRIDRUŽENIMI STRANKAMI

Evropska komisija se posvetuje s strokovnjaki pridruženih strank in jim da možnost predložiti nasvete vsakič, ko akti, navedeni v Prilogi I, predvidevajo posvetovanje Evropske komisije z odbori Evropske skupnosti, in možnost predložiti nasvet ali mnenje.

Vsako posvetovanje obsega en sestanek, ki mu predseduje Evropska komisija in poteka v okviru Skupnega odbora na povabilo Evropske komisije pred posvetovanjem z ustreznim odborom Evropske skupnosti. Evropska komisija vsem pridruženim strankam najmanj dva tedna pred sestankom zagotovi vse potrebne informacije, razen če posebne okoliščine zahtevajo krajši rok.

Pridružene stranke so povabljene, da Evropski komisiji predložijo svoje mnenje. Evropska komisija ustrezno upošteva nasvete pridruženih strank.

Zgornje določbe se ne uporabljajo za pravila konkurence iz tega sporazuma, ki jih urejajo posebni posvetovalni postopki, določeni v Prilogi III.

5. SODELOVANJE IN IZMENJAVA INFORMACIJ

Da se pristojnim organom pogodbenic olajša izvajanje pooblastil, si ti organi na zahtevo izmenjujejo vse informacije, ki so potrebne za pravilno delovanje tega sporazuma.

6. SKLICEVANJE NA JEZIKE

Pogodbenice lahko v postopkih, ki se izvajajo na področju uporabe tega sporazuma, in brez poseganja v Prilogo IV, uporabljajo kateri koli uradni jezik institucij Evropske unije ali druge pogodbenice. Zavedajo pa se, da uporaba angleščine olajšuje te postopke. Če se v uradnem dokumentu uporablja jezik, ki ni uradni jezik institucij Evropske unije, se hkrati predloži tudi prevod v enega od uradnih jezikov institucij Evropske unije, ob upoštevanju določbe prejšnjega stavka. Če pogodbenica v ustnem postopku namerava uporabljati jezik, ki ni uradni jezik institucij Evropske unije, ta pogodbenica zagotovi simultano tolmačenje v angleščino.

PRILOGA IIIPravila o konkurenci in državni pomoči
iz člena 14 glavnega sporazuma

Člen 1

Državni monopoli

Pridružena stranka postopoma prilagodi vse državne monopole tržne narave, s čimer zagotovi, da je do konca drugega obdobja iz protokola k temu sporazumu, ki v zvezi s to pridruženo stranko vsebuje prehodne ukrepe, odpravljena vsakršna diskriminacija glede pogojev nabave in trženja blaga med državljani pogodbenic. Skupni odbor je obveščen o ukrepih, sprejetih za dosego tega cilja.

Člen 2

Približevanje zakonodaje o državni pomoči in konkurenci

1. Pogodbenice priznavajo pomen približevanja obstoječe zakonodaje pridruženih strank o državnih pomočeh in konkurenci zakonodaji Evropske skupnosti. Pridružene stranke si prizadevajo zagotoviti, da se njihova obstoječa in prihodnja zakonodaja o državni pomoči in konkurenci postopoma postane združljiva s pravnim redom Evropske skupnosti.

2. To približevanje se začne z začetkom veljavnosti tega sporazuma in se postopoma razširi na vse elemente določb Evropske skupnosti o državni pomoči in konkurenci iz te priloge do konca drugega obdobja iz protokola k temu sporazumu, ki vsebuje prehodne ukrepe v zvezi z zadevno pridruženo stranko. Slednja v dogovoru z Evropsko komisijo tudi opredeli načine za spremljanje izvajanja približevanja zakonodaje in ukrepov, ki se sprejmejo za njeno izvrševanje.

Člen 3

Pravila o konkurenci in druge gospodarske določbe

1. Pravilno delovanje tega sporazuma je nezdržljivo z naslednjim ravnanjem, če lahko vpliva na trgovino med eno ali več pogodbenicami:
 - (i) vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja med podjetji, katerih cilj oziroma posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence;
 - (ii) zloraba prevladujočega položaja podjetja ali več podjetij na ozemljih pogodbenic kot celote ali na znatnem delu teh ozemelj;
 - (iii) vsaka državna pomoč, ki izkrivlja konkurenco ali grozi, da bo povzročila izkrivljanje konkurence, ker daje prednost določenim podjetjem ali določenim izdelkom.

2. Vsako ravnanje, ki je v nasprotju s tem členom, se oceni po merilih, ki izhajajo iz uporabe pravil o konkurenci, ki se uporabljajo v Evropski skupnosti, zlasti iz členov 81, 82, 86 in 87 Pogodbe ES in razlagalnih instrumentov, ki so jih sprejele institucije Evropske skupnosti.
3. Vsaka pridružena stranka zagotovi, da se neodvisnemu javnemu organu podeli potrebna pooblastila za polno izvajanje odstavka 1(i) in (ii) v zvezi z zasebnimi in javnimi podjetji ter podjetji, ki so jim bile dodeljene posebne pravice.
4. Vsaka pridružena stranka določi ali ustanovi operativno neodvisen organ s potrebnimi pooblastili za polno izvajanje odstavka 1(iii). Ta organ ima med drugim pooblastila, da v skladu z odstavkom 2 odobri sheme državnih pomoči in posamezne pomoči, pa tudi pooblastila za odreditev vračila državne pomoči, ki je bila dodeljena nezakonito.
5. Vsaka pogodbenica zagotovi preglednost na področju državnih pomoči, med drugim tako, da drugim pogodbenicam predloži redno letno poročilo ali ustrezen enakovreden dokument v skladu z metodologijo in obliko poročila Skupnosti o državnih pomočeh. Na zahtevo ene od pogodbenic druga pogodbenica priskrbi informacije o določenih posameznih primerih državne pomoči.

6. Vsaka pridružena stranka sestavi izčrpen popis shem pomoči, ki so bile sprejete pred ustanovitvijo organa iz odstavka 4, in te sheme pomoči uskladi z merili iz odstavka 2.
7. (a) Za namene uporabe določb odstavka 1(iii) se pogodbenice strinjajo, da se v obdobjih iz protokola k temu sporazumu, ki v zvezi z določeno pridruženo stranko vsebuje prehodne ukrepe, vsaka državna pomoč, ki jo dodeljuje ta pridružena stranka, ocenjuje ob upoštevanju, da se zadevna pridružena stranka šteje za območje, ki je enako območjem Skupnosti, opisanim v členu 87(3)(a) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.
- (b) Do konca prvega obdobja iz protokola k temu sporazumu, ki v zvezi s pridruženo stranko vsebuje prehodne ukrepe, ta stranka Evropski komisiji predloži podatke o svojem BDP, usklajene na ravni NUTS II. Organ iz odstavka 4 in Evropska komisija nato skupaj ocenita upravičenost regij pridružene stranke kot tudi največje stopnje intenzivnosti pomoči zanje, da se sestavi regionalni zemljevid pomoči na podlagi ustreznih smernic Evropske skupnosti.

8. Če katera od pogodbenic meni, da je določeno ravnanje nezdržljivo s pogoji iz odstavka 1, lahko sprejme ustrezne ukrepe po posvetovanju v okviru Skupnega odbora ali v tridesetih delovnih dneh po tem, ko mu je zadevo predložila v obravnavo.
9. Pogodbenice si izmenjujejo podatke ob upoštevanju omejitev v skladu z zahtevami varovanja poklicne in poslovne tajnosti.

PRILOGA IV

Obrnitev na Sodišče Evropskih skupnosti

1. Splošna načela, ki se nanašajo na člen 16 Sporazuma

1. Postopki, ki jih je določilo Sodišče Evropskih skupnosti (v nadaljnjem besedilu "Sodišče") za predložitev v predhodno odločanje v Evropski skupnosti, se uporabljajo, če je to primerno. Po odločitvi o predhodnem vprašanju sodišče pogodbenice uporabi razlago Sodišča.
2. Pogodbenice imajo na področju uporabe tega sporazuma enake pravice Sodišču predložiti pripombe kot države članice ES.

2. Obseg in pogoji postopka,
uvedenega s členom 16(2) Sporazuma

1. Če pogodbenica v skladu z drugim stavkom člena 16(2) sprejme odločitev o obsegu in pogojih za obrnitev na Sodišče, ta odločitev določa:
 - (a) da lahko katero koli sodišče navedene pogodbenice, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, zaprosi Sodišče za predhodno odločanje o vprašanju v zadevi, ki jo obravnava in ki se nanaša na veljavnost ali razlago akta iz člena 16(2), če meni, da je za izrek njegove sodbe potrebna odločitev o tem vprašanju, ali
 - (b) da lahko katero koli sodišče navedene pogodbenice zaprosi Sodišče za predhodno odločanje o vprašanju v zadevi, ki jo obravnava in ki se nanaša na veljavnost ali razlago akta iz člena 16(2), če meni, da je za izrek njegove sodbe potrebna odločitev o tem vprašanju.
2. Pogoji uporabe člena 16(2) temeljijo na načelih iz predpisov, ki urejajo delovanje Sodišča, vključno z ustreznimi določbami Pogodbe ES, Statutom in Poslovníkom Sodišča ter sodno prakso Sodišča. Ko pogodbenica sprejme odločitev o pogojih uporabe te določbe, upošteva tudi praktična navodila, ki jih je Sodišče izdalo v informativnem obvestilu o predhodnih vprašanih nacionalnih sodišč v za predhodno odločanje.

3. Obrnitev v skladu s členom 20(3) Sporazuma

Sodišče spore, ki so mu predloženi v skladu s členom 20(3) Sporazuma, obravnava enako kot spore, ki so mu predloženi v skladu s členom 239 Pogodbe ES.

4. Obrnitev na Sodišče in jeziki

Pogodbenice lahko v postopkih pred Sodiščem, uvedenih na področju uporabe Sporazuma, uporabljajo kateri koli uradni jezik institucij Evropske unije ali druge pogodbenice. Če se v uradnem dokumentu uporablja drug jezik, ki ni uradni jezik institucij Evropske unije, se hkrati predloži tudi prevod v francoščino. Če pogodbenica v ustnem postopku namerava uporabljati jezik, ki ni uradni jezik institucij Evropske unije, ta pogodbenica zagotovi simultano tolmačenje v francoščino.

PRILOGA V

PROTOKOL I

PREHODNA UREDITEV
MED EVROPSKO SKUPNOSTJO
IN DRŽAVAMI ČLANICAMI ES NA ENI STRANI TER
REPUBLIKO ALBANIJO NA DRUGI STRANI

Člen 1

Prehodni obdobji

1. Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma do tedaj, ko Republika Albanija (v nadaljnjem besedilu „Albanija“), izpolni vse pogoje, določene v členu 2(1), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.
2. Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja do tedaj, ko Albanija izpolni vse pogoje, določene v členu 2(2), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

1. Do konca prvega prehodnega obdobja Albanija:
 - (i) postane polnopravna članica Skupnih letalskih organov in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I;
 - (ii) uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I;
 - (iii) uporablja Uredbo (EGS) št. 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo (EGS) št. 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56/ES (o preiskavah nesreč), Uredbo (ES) št. 2027/97 (o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč), Direktivo 2003/42/ES (o poročanju o dogodkih), Uredbo (ES) št. 261/2004 (o zavrnitvi vkrcanja), Direktivo 2000/79/ES (o delovnem času v civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88/ES (o delovnem času) v skladu s Prilogo I;
 - (iv) loči izvajalca služb zračnega prometa in nacionalni zakonodajni organ, ustanovi nacionalni nadzorni organ za službe zračnega prometa, začne reorganizacijo zračnega prostora v funkcionalni blok ali bloke in prilagodljivo uporabo zračnega prostora;

- (v) ratificira Konvencijo o poenotanju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);
 - (vi) doseže zadostni napredek pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) glavnega sporazuma oziroma v Prilogi III tega sporazuma.
2. Do konca drugega prehodnega obdobja Albanija začne uporabljati ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, navedeno v Prilogi I.

Člen 3

Prehodna ureditev

1. Ne glede na člen 1(1) glavnega sporazuma,
- (a) v prvem prehodnem obdobju:
 - (i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Albanija, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Albaniji in katero koli točko v državi članici ES;

(ii) letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Albanije ali njenih državljanov in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Albanija, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov;

(b) v drugem prehodnem obdobju:

(i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Albanija, lahko izvajajo prometne pravice, predvidene v odstavku (1)(a)(i);

(ii) letalski prevozniki Skupnosti lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v Albaniji in drugih pridruženih strankah ter lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v državi članici ES;

(iii) letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Albanija, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v Albaniji.

2. V tem členu „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalskega prevoznika, ki mu je licenco izdala država članica ES, Norveška ali Islandija.

3. Člena 7 in 8 glavnega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Albanije in Skupnosti za izdajo operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov, in prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Albanije ali njenih državljanov od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

1. Na začetku prvega prehodnega obdobja je Albanija kot opazovalka vključena v delo Evropske agencije za varnost v letalstvu.
2. Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 glavnega sporazuma, določi natančen status in pogoje za sodelovanje Albanije v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.
3. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Albanija. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

1. Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu, kot je predvidena v Prilogi I, da na razpolago ustreznemu organu Albanije.
2. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Albanija. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

PROTOKOL II

PREHODNA UREDITEV
MED EVROPSKO SKUPNOSTJO
IN DRŽAVAMI ČLANICAMI ES NA ENI STRANI TER
BOSNO IN HERCEGOVINO NA DRUGI STRANI

Člen 1

Prehodni obdobji

1. Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma do tedaj, ko Bosna in Hercegovina izpolni vse pogoje, določene v členu 2(1), kar potrди ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.
2. Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja do tedaj, ko Bosna in Hercegovina izpolni vse pogoje, določene v členu 2(2), kar potrди ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

1. Do konca prvega prehodnega obdobja Bosna in Hercegovina:
 - (i) postane polnopravna članica Skupnih letalskih organov in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I;

- (ii) uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I;
- (iii) uporablja Uredbo (EGS) št. 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo (EGS) št. 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56/ES (o preiskavah nesreč), Direktivo 96/67/ES (o storitvah zemeljske oskrbe), Uredbo (ES) št. 2027/97 (o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč), Direktivo 2003/42/ES (o poročanju o dogodkih), Uredbo (ES) št. 261/2004 (o zavrnitvi vkrcanja), Direktivo 2000/79/ES (o delovnem času v civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88/ES (o delovnem času) v skladu s Prilogo I;
- (iv) ratificira Konvencijo o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);
- (v) doseže zadostni napredek pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) glavnega sporazuma oziroma v Prilogi III tega sporazuma.

2. Do konca drugega prehodnega obdobja Bosna in Hercegovina:
 - (i) loči izvajalca služb zračnega prometa in nacionalni zakonodajni organ, ustanovi nacionalni nadzorni organ za službe zračnega prometa, začne reorganizacijo zračnega prostora v funkcionalni blok ali bloke in prilagodljivo uporabo zračnega prostora;
 - (ii) začne uporabljati ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, določeno v Prilogi I.

Člen 3

Prehodna ureditev

1. Ne glede na člen 1(1) glavnega sporazuma,
 - (a) v prvem prehodnem obdobju:
 - (i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Bosna in Hercegovina, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Bosni in Hercegovini in katero koli točko v državi članici ES;

- (ii) letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Bosne in Hercegovine ali njenih državljanov in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Bosna in Hercegovina, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov;
- (b) v drugem prehodnem obdobju:
 - (i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Bosna in Hercegovina, lahko izvajajo prometne pravice, predvidene v odstavku (1)(a)(i);
 - (ii) letalski prevozniki Skupnosti lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v Bosni in Hercegovini in drugih pridruženih strankah ter lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v državi članici ES;
 - (iii) letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Bosna in Hercegovina, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v Bosni in Hercegovini.

2. V tem členu „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco država članica ES, Norveška ali Islandija.
3. Člena 7 in 8 glavnega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Bosne in Hercegovine in Skupnosti za izdajo operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov, in prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Bosne in Hercegovine ali njenih državljanov od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

1. Na začetku prvega prehodnega obdobja je Bosna in Hercegovina kot opazovalka vključena v delo Evropske agencije za varnost v letalstvu.
2. Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 glavnega sporazuma, določi natančen status in pogoje za sodelovanje Bosne in Hercegovine v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.

3. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Bosna in Hercegovina. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

1. Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu, kot je predvidena v Prilogi I, da na razpolago ustreznemu organu Bosne in Hercegovine.
2. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Bosna in Hercegovina. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

PROTOKOL III

PREHODNA UREDITEV MED EVROPSKO SKUPNOSTJO IN DRŽAVAMI ČLANICAMI ES NA ENI STRANI TER REPUBLIKO BOLGARIJO NA DRUGI STRANI

Člen 1

Prehodno obdobje

1. Prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma do tedaj, ko Republika Bolgarija (v nadaljnjem besedilu „Bolgarija“) izpolni vse pogoje, določene v členu 2, kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost, in najpozneje ob pristopu Bolgarije k Evropski uniji.
2. Sklicevanja na „drugo prehodno obdobje“ v tem sporazumu in njegovih prilogah za Bolgarijo pomeni prehodno obdobje iz odstavka 1.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

Do konca prehodnega obdobja Bolgarija začne uporabljati ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, navedeno v Prilogi, kot je določeno v členu 3 glavnega sporazuma.

Člen 3

Prehodna ureditev

1. Ne glede na člen 1(1) glavnega sporazuma,

v prehodnem obdobju:

- (i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Bolgarija, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Bolgariji in katero koli točko v državi članici ES;
- (ii) letalski prevozniki Skupnosti lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v Bolgariji in drugih pridruženih strankah ter lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v državi članici ES;
- (iii) letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Bolgarija, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v Bolgariji.

2. V tem členu „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco država članica ES, Norveška ali Islandija.
3. Člena 7 in 8 glavnega sporazuma se ne uporabljata do konca prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Bolgarije in Skupnosti za izdajo operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov, in prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Bolgarije ali njenih državljanov od začetka prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

1. Ob koncu prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 glavnega sporazuma, določi natančen status in pogoje za sodelovanje Bolgarije v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.
2. Če se do konca prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Bolgarija. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

Če se do konca prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Bolgarija. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

PROTOKOL IV

PREHODNA UREDITEV
MED EVROPSKO SKUPNOSTJO
IN DRŽAVAMI ČLANICAMI ES NA ENI STRANI TER
REPUBLIKO HRVAŠKO NA DRUGI STRANI

Člen 1

Prehodni obdobji

1. Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma do tedaj, ko Republika Hrvaška (v nadaljnjem besedilu „Hrvaška“) izpolni vse pogoje, določene v členu 2(1), kar potrди ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.
2. Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja do tedaj, ko Hrvaška izpolni vse pogoje, določene v členu 2(2), kar potrди ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

1. Do konca prvega prehodnega obdobja Hrvaška:
 - (i) postane polnopravna članica Skupnih letalskih organov in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I;
 - (ii) uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varovanju letalstva v skladu s Prilogo I;
 - (iii) uporablja Uredbo (EGS) št. 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo (EGS) št. 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56/ES (o preiskavah nesreč), Direktivo 96/67/ES (o storitvah zemeljske oskrbe), Uredbo (ES) št. 2027/97 (o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč), Direktivo 2003/42/ES (o poročanju o dogodkih), Uredbo (ES) št. 261/2004 (o zavrnitvi vkrcanja), Direktivo 2000/79/ES (o delovnem času v civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88/ES (o delovnem času) v skladu s Prilogo I;
 - (iv) loči izvajalca služb zračnega prometa in nacionalni zakonodajni organ, ustanovi nacionalni nadzorni organ za službe zračnega prometa, začne reorganizacijo zračnega prostora v funkcionalni blok ali bloke in prilagodljivo uporabo zračnega prostora;

- (v) ratificira Konvencijo o poenotanju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);
 - (vi) doseže zadostni napredek pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) glavnega sporazuma oziroma v Prilogi III tega sporazuma.
2. Do konca drugega prehodnega obdobja Hrvaška začne uporabljati ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, navedeno v Prilogi I.

Člen 3

Prehodna ureditev

1. Ne glede na člen 1(1) glavnega sporazuma
- (a) v prvem in drugem prehodnem obdobju letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Hrvaška, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med katero koli točko na Hrvaškem in katero koli točko v državi članici ES;

- (b) v drugem prehodnem obdobju:
- (i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Hrvaška, lahko izvajajo prometne pravice, predvidene v točki a tega odstavka;
 - (ii) letalski prevozniki Skupnosti lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami na Hrvaškem in v drugih pridruženih strankah ter lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v državi članici ES;
 - (iii) letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Hrvaška, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke na Hrvaškem;
- (c) do konca drugega prehodnega obdobja letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Hrvaške ali njenih državljanov in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Hrvaška, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov.
2. V tem členu „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco država članica ES, Norveška ali Islandija.

3. Člena 7 in 8 glavnega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Hrvaške in Skupnosti za izdajo operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov, in prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Hrvaške ali njenih državljanov od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

1. Na začetku prvega prehodnega obdobja je Hrvaška kot opazovalka vključena v delo Evropske agencije za varnost v letalstvu.
2. Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 glavnega sporazuma, določi natančen status in pogoje za sodelovanje Hrvaške v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.
3. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Hrvaška. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

1. Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu, kot je predvidena v Prilogi I, da na razpolago ustreznemu organu Hrvaške.
2. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Hrvaška. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

PROTOKOL V
PREHODNA UREDITEV
MED EVROPSKO SKUPNOSTJO
IN DRŽAVAMI ČLANICAMI ES NA ENI STRANI TER
NEKDANJO JUGOSLOVANSKO REPUBLIKO MAKEDONIJO NA DRUGI STRANI

Člen 1

Prehodna obdobja

1. Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma do tedaj, ko Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija izpolni vse pogoje, določene v členu 2(1), kar potrди ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.
2. Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja do tedaj, ko Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija izpolni vse pogoje, določene v členu 2(2), kar potrди ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

1. Do konca prvega prehodnega obdobja Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija:
 - (i) postane polnopravna članica Skupnih letalskih organov in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I;

- (ii) uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I;
- (iii) uporablja Uredbo (EGS) št. 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo (EGS) št. 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56/ES (o preiskavah nesreč), Direktivo 96/67/ES (o storitvah zemeljske oskrbe), Direktivo 2003/42/ES (o poročanju o dogodkih), Direktivo 2000/79/ES (o delovnem času v civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88 (o delovnem času) v skladu s Prilogo I;
- (iv) loči izvajalca služb zračnega prometa in nacionalni zakonodajni organ, ustanovi nacionalni nadzorni organ za službe zračnega prometa, začne reorganizacijo zračnega prostora v funkcionalni blok ali bloke in prilagodljivo uporabo zračnega prostora;
- (v) ratificira Konvencijo o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);
- (vi) doseže zadostni napredek pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) glavnega sporazuma oziroma v Prilogi III tega sporazuma.

2. Do konca drugega prehodnega obdobja Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija začne uporabljati ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, navedeno v Prilogi I.

Člen 3

Prehodna ureditev

1. Ne glede na člen 1(1) glavnega sporazuma,
 - (a) v prvem prehodnem obdobju:
 - (i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji in katero koli točko v državi članici ES;
 - (ii) letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije ali njenih državljanov in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov;

- (b) v drugem prehodnem obdobju:
- (i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, lahko izvajajo prometne pravice, predvidene v odstavku (1)(a)(i);
 - (ii) letalski prevozniki Skupnosti lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji in drugih pridruženih strankah ter lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v državi članici ES;
 - (iii) letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji.
2. V tem členu „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco država članica ES, Norveška ali Islandija.

3. Člena 7 in 8 glavnega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije in Skupnosti za izdajo operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov, in prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije ali njenih državljanov od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 4

Uporaba določene zakonodaje v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji

Ne glede na člen 2 tega protokola Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija ob začetku veljavnosti tega sporazuma:

- (i) v praksi uporablja Konvencijo o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);
- (ii) poskrbi, da letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, v praksi ravnajo v skladu z Uredbo (ES) št. 261/2004;
- (iii) odpove pogodbo med vlado Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije in Macedonian Airlines (MAT) ali jo uskladi z zakonodajo Skupnosti.

Člen 5

Varnost v letalstvu

1. Na začetku prvega prehodnega obdobja je Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija kot opazovalka vključena v delo Evropske agencije za varnost v letalstvu.
2. Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 glavnega sporazuma, določi natančen status in pogoje za sodelovanje Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.
3. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

Člen 6

Varovanje v letalstvu

1. Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu, kot je predvidena v Prilogi I, da na razpolago ustreznemu organu Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije.
2. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

PROTOKOL VI

PREHODNA UREDITEV
MED EVROPSKO SKUPNOSTJO
IN DRŽAVAMI ČLANICAMI ES NA ENI STRANI TER
SRBIJO IN ČRNO GORO NA DRUGI STRANI

Člen 1

Prehodna obdobja

1. Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma do tedaj, ko Srbija in Črna gora izpolni vse pogoje, določene v členu 2(1), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.
2. Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja do tedaj, ko Srbija in Črna gora izpolni vse pogoje, določene v členu 2(2), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

1. Do konca prvega prehodnega obdobja Srbija in Črna gora:
 - (i) postane polnopravna članica Skupnih letalskih organov in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I;
 - (ii) uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I;
 - (iii) uporablja Uredbo (EGS) št. 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo (EGS) št. 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56/ES (o preiskavah nesreč), Direktivo 96/67/ES (o storitvah zemeljske oskrbe), Uredbo (ES) št. 2027/97 (o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč), Direktivo 2003/42/ES (o poročanju o dogodkih), Uredbo (ES) št. 261/2004 (o zavrnitvi vkrcanja), Direktivo 2000/79/ES (o delovnem času v civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88/ES (o delovnem času) v skladu s Prilogo I;
 - (iv) loči izvajalca služb zračnega prometa in nacionalni zakonodajni organ za Srbijo in Črno goro, ustanovi nacionalni nadzorni organ za Srbijo in Črno goro za službe zračnega prometa, začne reorganizacijo zračnega prostora Srbije in Črne gore v funkcionalni blok ali bloke in prilagodljivo uporabo zračnega prostora;

- (v) ratificira Konvencijo o poenotanju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);
 - (vi) doseže zadostni napredek pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) glavnega sporazuma oziroma v Prilogi III tega sporazuma.
2. Do konca drugega prehodnega obdobja Srbija in Črna gora začne uporabljati ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, navedeno v Prilogi I.

Člen 3

Prehodna ureditev

1. Ne glede na člen 1(1) glavnega sporazuma,
- (a) v prvem prehodnem obdobju:
 - (i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Srbija in Črna gora, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Srbiji in Črni gori in katero koli točko v državi članici ES;

(ii) letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Srbije in Črne gore ali njenih državljanov in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Srbija in Črna gora, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov;

(b) v drugem prehodnem obdobju:

(i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Srbija in Črna gora, lahko izvajajo prometne pravice, predvidene v odstavku (1)(a)(i);

(ii) letalski prevozniki Skupnosti lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v Srbiji in Črni gori in drugih pridruženih strankah ter lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v državi članici ES;

(iii) letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Srbija in Črna gora, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v Srbiji in Črni gori.

2. V tem členu „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco država članica ES, Norveška ali Islandija.

3. Člena 7 in 8 glavnega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Srbije in Črne gore in Skupnosti za izdajo operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov, in prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Srbije in Črne gore ali njenih državljanov od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

1. Na začetku prvega prehodnega obdobja je Srbija in Črna gora kot opazovalka vključena v delo Evropske agencije za varnost v letalstvu.
2. Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 glavnega sporazuma, določi natančen status in pogoje za sodelovanje Srbije in Črne gore v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.
3. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Srbija in Črna gora. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

1. Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu, kot je predvidena v Prilogi I, da na razpolago ustreznemu organu Srbije in Črne gore.
2. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Srbija in Črna gora. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

PROTOKOL VII

PREHODNA UREDITEV
MED EVROPSKO SKUPNOSTJO
IN DRŽAVAMI ČLANICAMI ES NA ENI STRANI TER
ROMUNIJO NA DRUGI STRANI

Člen 1

Prehodno obdobje

1. Prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma do tedaj, ko Romunija izpolni vse pogoje, določene v členu 2, kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.
2. Sklicevanja na „drugo prehodno obdobje“ v tem sporazumu in njegovih prilogah za Romunijo pomeni prehodno obdobje iz odstavka 1.

Člen 2

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

Do konca prehodnega obdobja Romunija začne uporabljati ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, navedeno v Prilogi I.

Člen 3

Prehodna ureditev

1. Ne glede na člen 1(1) glavnega sporazuma,
v prehodnem obdobju:
 - (i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Romunija, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med katero koli točko v Romuniji in katero koli točko v državi članici ES;
 - (ii) letalski prevozniki Skupnosti lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v Romuniji in drugih pridruženih strankah ter lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v državi članici ES;
 - (iii) letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco Romunija, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v Romuniji.
2. V tem členu „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco država članica ES, Norveška ali Islandija.

3. Člena 7 in 8 glavnega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost Romunije in Skupnosti za izdajo operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov, in prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom Romunije ali njenih državljanov od začetka prehodnega obdobja.

Člen 4

Varnost v letalstvu

1. Ob koncu prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 glavnega sporazuma, določi natančen status in pogoje za sodelovanje Romunije v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.
2. Če se do konca prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Romunija. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

Člen 5

Varovanje v letalstvu

Če se do konca prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco Romunija. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

PROTOKOL VIII

PREHODNA UREDITEV
MED EVROPSKO SKUPNOSTJO
IN DRŽAVAMI ČLANICAMI ES NA ENI STRANI TER
ZAČASNO UPRAVO MISIJE ZDRUŽENIH NARODOV NA KOSOVU
NA DRUGI STRANI

Člen 1

Pristojnosti UNMIK

Določbe tega protokola ne posegajo v pristojnosti Začasne uprave misije Združenih narodov na Kosovu (v nadaljnjem besedilu „UNMIK“) kakor izhajajo iz Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1244 z dne 10. junija 1999.

Člen 2

Prehodna obdobja

1. Prvo prehodno obdobje traja od začetka veljavnosti tega sporazuma do tedaj, ko UNMIK izpolni vse pogoje, določene v členu 3(1), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.
2. Drugo prehodno obdobje traja od konca prvega prehodnega obdobja do tedaj, ko UNMIK izpolni vse pogoje, določene v členu 3(2), kar potrdi ocena, ki jo opravi Evropska skupnost.

Člen 3

Pogoji, ki se nanašajo na prehod

1. Do konca prvega prehodnega obdobja UNMIK:
 - (i) izvaja, brez poseganja v svoj posebni status v skladu z mednarodnim pravom, skupne letalske predpise, ki so jih sprejeli Skupni letalski organi, in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varnosti v letalstvu v skladu s Prilogo I;
 - (ii) uporablja Dokument 30 Evropske konference civilnega letalstva (ECAC) in si prizadeva izvajati vso zakonodajo o varovanju v letalstvu v skladu s Prilogo I;
 - (iii) uporablja Uredbo (EGS) št. 3925/91 (o odpravi nadzora za ročno in oddano prtljago), Uredbo (EGS) št. 2409/92 (o prevozninah in tarifah za zračni prevoz), Direktivo 94/56/ES (o preiskavah nesreč), Uredbo (ES) št. 2027/97 (o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč), Direktivo 2003/42/ES (o poročanju o dogodkih), Uredbo (ES) št. 261/2004 (o zavrnitvi vkrcanja), Direktivo 2000/79/ES (o delovnem času v civilnem letalstvu) in Direktivo 2003/88/ES (o delovnem času) v skladu s Prilogo I;
 - (iv) loči izvajalca služb zračnega prometa in nacionalni zakonodajni organ, ustanovi ali določi nacionalni nadzorni organ za službe zračnega prometa;

- (v) v praksi uporablja Konvencijo o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija);
 - (vi) doseže zadovoljiv napredek pri izvajanju pravil o državni pomoči in konkurenci, zajetih v sporazumu iz člena 14(1) glavnega sporazuma oziroma v Prilogi III tega sporazuma.
2. Do konca drugega prehodnega obdobja UNMIK začne uporabljati ta sporazum, vključno z vso zakonodajo, navedeno v Prilogi I.

Člen 4

Prehodna ureditev

1. Ne glede na člen 1(1) glavnega sporazuma,
- (a) v prvem prehodnem obdobju:
 - (i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco UNMIK, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med katero koli točko na Kosovu in katero koli točko v državi članici ES;

(ii) letalski prevozniki Skupnosti niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom UNMIK ali prebivalcev Kosova in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco UNMIK, niso v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njenih državljanov;

(b) v drugem prehodnem obdobju:

(i) letalski prevozniki Skupnosti in letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco UNMIK, lahko izvajajo prometne pravice, predvidene v odstavku (1)(a)(i);

(ii) letalski prevozniki Skupnosti lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami na Kosovu in v drugih pridruženih strankah ter lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke v državi članici ES;

(iii) letalski prevozniki, ki jim je izdala licenco UNMIK, lahko izvajajo neomejene prometne pravice med točkami v različnih državah članicah ES in lahko na kateri koli točki zamenjajo zrakoplov, pod pogojem, da je let del prevoza do točke na Kosovu.

2. V tem členu „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco država članica ES, Norveška ali Islandija.

3. Člena 7 in 8 glavnega sporazuma se ne uporabljata do konca drugega prehodnega obdobja, brez poseganja v obveznost UNMIK in Skupnosti za izdajo operativne licence v skladu z akti, navedenimi v Prilogi I, letalskim prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic ES ali njihovih državljanov, in prevoznikom, ki so v večinski lasti ali pod dejanskim nadzorom UNMIK ali prebivalcev Kosova od konca prvega prehodnega obdobja.

Člen 5

Mednarodne konvencije in sporazumi

Če zakonodaja, navedena v Prilogi I, določa obveznost postati pogodbenica mednarodnih konvencij ali sporazumov, se upošteva poseben status UNMIK po mednarodnem pravu.

Člen 6

Varnost v letalstvu

1. Na začetku prvega prehodnega obdobja je UNMIK kot opazovalka vključena v delo Evropske agencije za varnost v letalstvu.
2. Ob koncu drugega prehodnega obdobja Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 18 glavnega sporazuma, določi natančen status in pogoje za sodelovanje UNMIK v Evropski agenciji za varnost v letalstvu.

3. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varnosti, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco UNMIK. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.

Člen 7

Varovanje v letalstvu

1. Na začetku drugega prehodnega obdobja se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu, kot je predvidena v Prilogi I, da na razpolago ustreznemu organu UNMIK.
2. Če se do konca drugega prehodnega obdobja ugotovi pomanjkljivosti glede varovanja, lahko Evropska komisija zahteva, da se opravi posebna varnostna presoja dovoljenja za opravljanje prometa na zračnih poteh v Evropsko skupnost, iz ali znotraj nje, letalskega prevoznika, ki mu je izdala licenco UNMIK. Evropska skupnost opravi tako presojo kar najhitreje, da prepreči nepotrebne zamude pri izvajanju prometnih pravic.
